ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.9.2015
COM(2015) 460 final

2015/0218 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σχετικά με την εφαρμογή έκτακτων αυτόνομων εμπορικών μέτρων για τη Δημοκρατία της Τυνησίας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Το ισχύον πλαίσιο για τις εμπορικές σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Τυνησίας (εφεξής «Τυνησία») παρέχονται από την ευρωμεσογειακή συμφωνία σύνδεσης («συμφωνία») που υπογράφηκε το 1995. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ το 1998 και έθεσε τα θεμέλια για τη δημιουργία ζώνης ελεύθερων συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένης της σταδιακής ελευθέρωσης στη γεωργία. Η Τυνησία και η ΕΕ είναι στα πρόθυρα συμμετοχής τους σε διαπραγματεύσεις για τη δημιουργία σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA) που θα προβλέπει την περαιτέρω ελευθέρωση του εμπορίου στον τομέα της γεωργίας.

Η τρομοκρατική επίθεση της 26ης Ιουνίου 2015 στο Sousse προκάλεσε αντίδραση από την ΕΕ σχετικά με την ανάγκη να συνδράμει περαιτέρω την Τυνησία στην πολιτική και οικονομική μετάβαση, κατά συγκεκριμένο και στοχοθετημένο τρόπο, μέσω δράσεων που μπορούν να επιτευχθούν βραχυπρόθεσμα.

Στις 20 Ιουλίου 2015, το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων συζήτησε την κατάσταση στην Τυνησία και συγκεκριμένα μέτρα που θα μπορούσε να λάβει η ΕΕ για την υποστήριξή της. Το Συμβούλιο ενέκρινε τα συμπεράσματα σχετικά με την Τυνησία,[1] σκιαγραφώντας δράσεις που πρέπει να αναληφθούν σε υποστήριξη της πολιτικής μετάβασης και της οικονομίας στην Τυνησία.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να χορηγηθεί προσωρινή, μονομερής ατελής δασμολογική ποσόστωση 35.000 τόνων ετησίως για τις εξαγωγές ελαιολάδου της Τυνησίας στην Ένωση, υπό τη μορφή αυτόνομου εμπορικού μέτρου. Η εν λόγω ποσόστωση θα διατίθεται για περίοδο δύο ετών, από την 1η Ιανουαρίου 2016 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017. Η εν λόγω συμπληρωματική ποσότητα θα διατεθεί μόλις διαπιστωθεί ότι έχει εξαντληθεί η υφιστάμενη ατελής δασμολογική ποσόστωση των 56.700 τόνων που κατοχυρώνεται στη συμφωνία.

Το ελαιόλαδο συνιστά την κύρια γεωργική εξαγωγή της Τυνησίας προς την ΕΕ, ενώ ο ελαιοκομικός κλάδος αποτελεί σημαντικό τμήμα της οικονομίας της χώρας, παρέχοντας άμεση και έμμεση απασχόληση σε περισσότερους από ένα εκατομμύριο ανθρώπους και αντιπροσωπεύοντας το ένα πέμπτο της συνολικής γεωργικής απασχόλησης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η σύμβαση παραχώρησης δεν προδικάζει την έκβαση των γεωργικών διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο της σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών, που αναμένεται να ξεκινήσει κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου 2015.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 207 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πρωτοβουλία εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 3 στοιχείο ε) της ΣΛΕΕ. Συνεπώς, δεν έχει εφαρμογή η αρχή της επικουρικότητας.

[1] Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την Τυνησία — Αριθμός εγγράφου 11076/15

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Τα μέτρα θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε μικρή καθαρή αύξηση στις εισαγωγές, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης της ποσόστωσης κατά πάσα πιθανότητα θα αντικαταστήσει το σημερινό εμπόριο υπό καθεστώς τελειοποίησης προς επανεξαγωγή (περίπου 50000 τόνοι ελαιολάδου ετησίως στο πλαίσιο του καθεστώτος τελειοποίησης προς επανεξαγωγή), με αποτέλεσμα τη μείωση των εισαγωγών στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος. Οι δημοσιονομικές επιπτώσεις του δασμού (συλλογές) δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν ποσοτικά επακριβώς επί του παρόντος, αλλά θεωρούνται αμελητέες.

2015/0218 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Σχετικά με την εφαρμογή έκτακτων αυτόνομων εμπορικών μέτρων για τη Δημοκρατία της Τυνησίας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η ευρωμεσογειακή συμφωνία[2] αποτελεί τη βάση των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και της Τυνησίας.

(2) Μετά την τρομοκρατική επίθεση της 26ης Ιουνίου 2015 στο Sousse, Τυνησία, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα συμπεράσματά του της 20ης Ιουλίου 2015, δήλωσε ότι η Ένωση, σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη, θα διερευνήσει τη δυνατότητα λήψης έκτακτων μέτρων για την υποστήριξη της τυνησιακής οικονομίας.

(3) Το ελαιόλαδο συνιστά την κύρια γεωργική εξαγωγή της Τυνησίας προς την Ένωση, ενώ ο ελαιοκομικός κλάδος αποτελεί σημαντικό τμήμα της οικονομίας της χώρας.

(4) Η Ένωση μπορεί να υποστηρίξει καλύτερα την οικονομία της Τυνησίας, σύμφωνα με τους στόχους που ορίζονται στην ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας και στην ευρωμεσογειακή συμφωνία, παρέχοντας μιαν ελκυστική και αξιόπιστη αγορά για τις εξαγωγές ελαιολάδου της Τυνησίας. Προς τούτο, απαιτούνται αυτόνομα εμπορικά μέτρα για την εισαγωγή των εν λόγω προϊόντων στην Ένωση, με βάση ποσοστώσεις δασμολογικής ατέλειας.

(5) Με σκοπό την πρόληψη της απάτης, τα μελετώμενα αυτόνομα εμπορικά μέτρα πρέπει να εξαρτώνται από την τήρηση εκ μέρους της Τυνησίας των σχετικών κανόνων για την καταγωγή των προϊόντων και των συναφών διαδικασιών, καθώς και την αποτελεσματική διοικητική συνεργασία της Τυνησίας με την Ένωση.

(6) Η διαφύλαξη της ισορροπίας της αγοράς ελαιολάδου στην Ένωση απαιτεί ότι ο πρόσθετος όγκος που προκύπτει από τα αυτόνομα εμπορικά μέτρα είναι διαθέσιμος μόνο μετά την εξάντληση της ποσότητας ελαιολάδου της ετήσιας δασμολογικής ποσόστωσης άνευ δασμών που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 της ευρωμεσογειακής συμφωνίας.

[2] Ευρωμεσογειακή συμφωνία συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Τυνησίας, αφετέρου (ΕΕ L 97 της 30.3.1998, σ. 2).

(7) Το άρθρο 184 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3], θεσπίζει κανόνες για τη διαχείριση των δασμολογικών ποσοστώσεων. Οι εν λόγω κανόνες πρέπει επίσης να εφαρμόζονται στα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό.

(8) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά την τήρηση των προϋποθέσεων υπό τις οποίες προβλέπεται το προτιμησιακό καθεστώς. Οι αρμοδιότητες αυτές πρέπει να ασκούνται με τη βοήθεια της Επιτροπής για την Κοινή Οργάνωση των Γεωργικών Αγορών και σύμφωνα τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[4].

(9) Τα ειδικά αυτόνομα εμπορικά μέτρα που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό έχουν στόχο την άμβλυνση της δύσκολης οικονομικής κατάστασης που αντιμετωπίζει σήμερα η Τυνησία εξαιτίας των τρομοκρατικών επιθέσεων. Συνεπώς, τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι χρονικά περιορισμένα και υπό την επιφύλαξη των διαπραγματεύσεων μεταξύ της Ένωσης και της Τυνησίας για τη θέσπιση σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών (DCFTA), οι οποίες πρέπει να ξεκινήσουν εντός του Οκτωβρίου 2015. Κατά τη λήξη της περιόδου υποβολής των αιτήσεων μπορεί να εξεταστεί ενδεχόμενη παράτασή της, εφόσον αυτό δικαιολογείται από την κατάσταση της αγοράς ή την πρόοδο των διαπραγματεύσεων για την DCFTA.

(10) Λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές ζημίες που υπέστη η οικονομία της Τυνησίας, και ιδίως ο τομέας του τουρισμού, από την τρομοκρατική επίθεση στο Sousse στις 26 Ιουνίου 2015, καθώς και την ανάγκη να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης βραχυπρόθεσμα, θεωρήθηκε σκόπιμο να προβλεφθεί εξαίρεση από την περίοδο των οκτώ εβδομάδων που αναφέρεται στο άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Προτιμησιακές ρυθμίσεις

Ανοίγεται ετήσια δασμολογική ποσόστωση μηδενικού δασμού 35.000 τόνων για τις εισαγωγές στην Ένωση παρθένου ελαιολάδου καταγωγής Τυνησίας, που υπάγεται στους κωδικούς ΣΟ 1509 10 10 και 1509 10 90.

---

[3] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671).

[4] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

Άρθρο 2

Προϋποθέσεις για το δικαίωμα στη δασμολογική μεταχείριση

Το δικαίωμα παροχής της δασμολογικής ποσόστωσης που αναφέρεται στο άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού υπόκειται στη συμμόρφωση της Τυνησίας με τους κανόνες όσον αφορά την καταγωγή των προϊόντων και με τις συναφείς διαδικασίες, που προβλέπονται στο πρωτόκολλο αριθ. 4 της ευρωμεσογειακής συμφωνίας.

Άρθρο 3

Πρόσβαση στην ετήσια δασμολογική ποσόστωση

Η ετήσια δασμολογική ποσόστωση που αναφέρεται στο άρθρο 1 του παρόντος κανονισμού διατίθεται μόνο μετά την εξάντληση της ποσότητας ελαιολάδου της ετήσιας δασμολογικής ποσόστωσης άνευ δασμών που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 της ευρωμεσογειακής συμφωνίας.

Άρθρο 4

Διαχείριση των ποσοστώσεων

Η Επιτροπή διαχειρίζεται τη δασμολογική ποσόστωση σύμφωνα με το άρθρο 184 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013.

Άρθρο 5

Προσωρινή αναστολή

Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει ότι υπάρχουν επαρκή στοιχεία που αποδεικνύουν τη μη τήρηση από την Τυνησία της συμμόρφωσης με τους όρους του άρθρου 2, μπορεί να εκδώσει εκτελεστική πράξη για την αναστολή εξ ολοκλήρου ή εν μέρει των προτιμησιακών ρυθμίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 1. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2.

Άρθρο 6

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών, η οποία έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 229 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Η εν λόγω επιτροπή νοείται κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Εφόσον γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2016 έως την 31η Δεκεμβρίου 2017.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*